

HET JONGENS RADIOBOEK

1 Omslag John Hummel.

De jongens van de Hobby Club

Bernard Kruihof

In het najaar van 1940 verscheen de eerste uitgave van *Het Jongensradioboek* van Leonard de Vries. Bij de vierde druk van 1946 memoreerde hij: 'Nooit zijn we ons meer bewust geweest van het Wonder der radio dan in de achter ons liggende jaren. Zij immers was ons enige contact met de vrije wereld.' Op de omslag van de zesde druk (1949) van het boek zijn zes jongens in overall bezig met een elektronisch apparaat ter grootte van een flat, terwijl een zevende, met bril en een overhemd aan, achter een tekentafel zit te ontwerpen (afbeelding 1). Het is een 30 Watt balansversterker waarvan de bouw verderop in het boek wordt beschreven. Wanneer je er een pick-up en een microfoon op aansluit, kun je platen draaien en een geweldig dansfeest verzorgen. De versterker, een toonbeeld van moderne techniek - hedendaagse Marshall buizenversterkers voor elektrische gitaren zijn nog precies eender - is afgebeeld als Gulliver in het land der Lilliputters. Van de techniek wordt

Willemsvaart v.	Coördinaten
1500 SL	50.000 PF
0,25 MR	15.000 PF
0,1 MR	10.000 PF
25 KR	2 x 8 PF / 500 vlt.
1 KR	
150 SL	
100 SL	
0,5 MR	
0,25 MR	
50 KR	

Willemsvaart v.	Coördinaten
1500 SL	0,11
250.000 SL	0,11
100.000 SL	0,11
25.000 SL	0,11
1000 SL	0,11
150 SL	0,11
100 SL	0,11
part. 0,5 MR	1,85
part. 250.000 SL	1,55
part. 50.000 MR	1,55

2

3

enorm veel goeds verwacht en er valt nog niets te bespeuren van enige bezorgdheid. Duizenden jongens kochten of kregen het Jongensradioboek en spaarden hun zakgeld op voor radio onderdelen (zie afbeelding 2, een boodschappenlijstje aangetroffen in een anti-quarisch aangeschaft exemplaar - 'Van Opa aan Dick Maris, 19-2-1950' - met de prijzen van benodigde onderdelen). De eerste eigenaar was een echte jongen: zijn ontluikende seksuele belangstelling wordt geïllustreerd door een potloodschets op de achterkant van dit lijstje (afbeelding 3).

De schrijver Leonard de Vries was gegrepen door de mogelijkheden van techniek. Tegelijkertijd stond hem voor ogen hoe de jeugdbeweging na de oorlog een nieuwe impuls zou kunnen krijgen: vriendschap en verbroedering door gezamenlijke hobby's. Hij schreef daar een boek over tijdens zijn onderduikperiode en uitgeverij De Bezige Bij gaf het in 1947 uit: *De jongens van de Hobby Club* (afbeelding 4). De uitgeverij zou nog tot ver in de jaren vijftig goud verdienen aan de Hobby Club boeken, al wordt daar in de gedenkboeken van de uitgeverij weinig gewag van gemaakt.

De reacties op de idealistische boeken van De Vries waren enthousiast en in 1949 werd op de tentoonstelling 'Jeugd van Nederland' in de RAI in Amsterdam het eerste nummer van het nieuwe maandblad *Hobby Club* gepresenteerd. Twee maanden later waren al zeventien Hobby Clubs opgericht, in 1950 bestonden er

LEONARD DE VRIES

DE JONGENS *van de* HOBBY CLUB

4 Omslag John Hummel.

meer dan zeventig en de toekomst zag er veelbelovend uit. In 1952 moest De Vries de uitgave van het maandblad *Hobby Club* opgeven, het bleek financieel niet haalbaar. Veel plaatselijke Hobby Clubs hielden het langer uit. Televisie en welvaart waren de moordenaars van de jeugdbeweging vanaf het einde van de jaren vijftig. Ook de Hobby Clubs legden een voor een het loodje. De enthousiaste voortrekkers moesten in militaire dienst en er stonden te weinig opvolgers klaar. Debet aan de teloorgang was ook de groei van de middelbare scholen, die meer en meer als ontmoetingsplaats voor adolescenten een rol gingen spelen. Maar toch: het is niet veel schrijvers gegeven een droom tot leven te brengen.